

Til: Sveinung Rotevatn, Klima- og miljøminister
Klima- og miljødepartementet
Postboks 8013 dep.
0030 Oslo

17.12.2020.

Internasjonale avtaler for å ivareta naturen må muliggjøre jakt, fiske og annen bruk

Norge har inntatt en pådriverrolle for å få etablert et ambisiøst globalt rammeverk for å ta vare på naturen. I dette arbeidet vil Norges Jeger- og Fiskerforbund, Norges Bondelag og Norges Skogeierforbund anmode norske myndigheter om å ta med seg de gode tradisjonene Norge har for å kombinere bruk og vern slik at også et framtidig avtaleverk både globalt og nasjonalt gir rom for å høste av naturen gjennom jakt og fiske også i verneområder. Det høstingsbaserte friluftslivet står sterkt i Norge. Organisasjonene vil trekke fram at vi mener det er en sammenheng mellom muligheter for jakt, fiske og annen bruk innenfor rammene av verneformålet og interessen for å ta vare på naturen. Organisasjonene mener derfor at det er viktig at departementet påser at Norge i forhandlingene om en ny global naturavtale legger stor vekt på å unngå krav som forutsetter at Norge må gjennomføre tiltak som det faglig sett ikke er grunnlag for, slik som forbud mot jakt og fiske i områder definert som strengt vern.

I EUs biodiversitetsstrategi er det konkretisert at EU både skal jobbe for å implementere tiltak i internasjonale handelsavtaler og for å få til en ambisiøs ny global naturavtale i 2021. Fordi tiltak i EU på den måten kan få konsekvenser langt utover medlemslandene, er det svært viktig at departementet følger opp overfor EU når det gjelder diskusjonene rundt de nye EU-retningslinjer om å ikke tillate jakt og fiske i områder med strengt vern.

Bakgrunn

Norge og EU bygger miljøpolitikken på samme grunnleggende prinsipper og legger til grunn at hensynet til miljø skal være en del av politikken også på andre områder. I EØS-avtalen er det slått fast at Norge og EU har samme siktemål; et høyt beskyttelsesnivå og et bedre miljø. Dette er også vektlagt i EØS-avtalens miljøbestemmelser. Slik vi forstår det har det siden inngåelsen av EØS-avtalen vært et politisk ønske om et tett og forpliktende samarbeid med EU i miljøpolitikken, og store deler av EUs regelverk på miljøområdet er innlemmet i EØS-avtalen. Vern og forvaltning av områder, flora og fauna er ikke en del av EØS-avtalens saklige virkeområde. Eksempelvis er ikke Fugledirektivet (2009/147/EF) og Habitatdirektivet (92/43/EØF), en del av EØS-avtalen. De er derfor heller ikke gjennomført i norsk rett. I forbindelse med EUs forrige biodiversitetsstrategi (2010-2020) uttalte regjeringen allikevel at EUs regulering av vilkårene for disse sektorene har indirekte betydning for Norge (KOM (2011) 244 EUs biodiversitetsstrategi).

Organisasjonene er klar over at EU sin Biodiversitetsstrategi med retningslinjer for implementering slik det foreligger nå, ikke vil bli gjort juridisk forpliktende for Norge. Vi er også innforstått med at det heller ikke blir felles EU-regelverk for hvordan de enkelte landene skal oppfylle målene om verneandelene. Det er imidlertid mer uklart hva som eventuelt kan ligge i det av indirekte betydning. EU har en ambisjon om å styrke sitt arbeid for å hindre tap av naturmangfold globalt, gjennom handelsavtaler, men også gjennom arbeidet med global naturavtale. EU sin Biodiversitetsstrategi og

retningslinjer for rapportering på denne for EU- land må forventes å kunne yte stor innflytelse over rammeverket for ny global naturavtale.

Organisasjonenes bekymring er derfor først og fremst hvordan retningslinjer for implementering av EUs biodiversitetsstrategi fremsatt i to tekniske notat (Draft Technical Note on Protected Area Targets (EN(20)7698 (rev.1)) og Draft Technical Note on Criteria for species and habitats to be restored (EN(20)7699 (rev.1)), vil kunne påvirke rammeverket for ny global naturavtale og Norges tilslutning her.

Både for strengt vern (10 %) og restaurering av natur er det tydelige føringer i disse retningslinjene om at jakt og fiske ikke er i tråd med verneformen.

“Extractive activities, such as mining, fishing, hunting or forestry, are not compatible with this level of protection”

I Norge er jakt og fiske, med noen få begrunnede unntak, tillatt også i de strengeste former for vern. Dette er ut ifra en faglig vurdering om at aktivitetene ikke er i strid med verneformålet. Konsekvensene av en eventuell implementering av føringer tilsvarende retningslinjer som nå foreslås for EU- medlemsland i Norge er store, både for allmenhetens mulighet til å utøve et høstingsbasert friluftsliv, for progresjonen i arbeidet med vern av norsk natur og forvaltning av arter vi har et spesielt ansvar for.

Konsekvenser for allmenhetens mulighet til å drive høstingsbasert friluftsliv

En stor andel av arealene med strenge verneformer finner man i fjell og skog på statsgrunn. Dette er svært viktige områder for det høstingsbaserte friluftslivet, både fordi det representerer store områder med høy opplevelsesverdi, men også fordi man på disse områdene gir allmenheten lik mulighet til å delta i disse aktivitetene gjennom salg av jakt- og fiskekort, til en pris som ikke virker ekskluderende. Et forbud mot jakt og fiske i strenge verneformer vil vesentlig kunne redusere allmenhetens mulighet til å drive et høstingsbasert friluftsliv.

Konsekvenser for arbeidet med vern av natur

Siden 2005 har vern av privateid skog utelukkende skjedd gjennom ordningen for frivillig vern av skog. Gjennom «frivillig vern» har Norge lyktes med å vesentlig øke takten i skogvernet. En viktig forutsetning for denne suksessen er at skogeieren beholder retten til å jakte og fiske på arealer som vernes, ettersom det ikke er regnet for å være i konflikt med verneformålet. Forslaget til EU- retningslinjer for implementering av EUs biodiversitetsstrategi har allerede ført til usikkerhet hos enkelte skogeiere som har vernet skog og skogeiere som har planer om å tilby nye områder til frivillig vern.

Organisasjonene forventer også at allmenheten sin oppslutning om nytt strengt vern på statsgrunn og ellers vil bli vesentlig redusert, eksempelvis er det tvilsomt at opprettelsen av Østmarka nasjonalpark vil ha bred oppslutning, om det ikke skal være tillat å drive et høstingsbasert friluftsliv.

Dersom slike føringer skulle gjøres juridisk forpliktende også for Norge (eks. gjennom ny global naturavtale) forventer organisasjonene at arbeidet med nytt strengt vern av natur både gjennom frivillig vern av skog og andre verneformer, vil bli vesentlig vanskeligere.

Jakt som virkemiddel for å ta vare på arter Norge har et spesielt ansvar for

Villrein er en norsk ansvarsart, nesten hele den europeiske bestanden av villrein lever i fjellområder i Sør-Norge. Grunnet, blant annet fragmentering, som en følge av menneskelig arealbruk, flytter villreinen seg i liten grad mellom de 24 forvaltningsområdene for villrein. Fragmentering gjør at villreinen f.eks. har mindre mulighet til å vandre mellom områder med gode beiteforhold. Det er derfor vurdert å være svært viktig for bestandenes langsiktige overlevelse at villreinbestandene kan forvaltes gjennom jakt, slik at man unngår situasjoner med overbeiting, og reduserer risikoen for utsulting i år med liten tilgang til vinterbeite (nedising). Jakt er av Miljødirektoratet regnet som et avgjørende virkemiddel for å bevare robuste villreinstammer over tid. Samtidig befinner en stor andel av villreinens leveområder seg på arealer med strengt vern. Eventuelle restriksjoner på jakt i områder med strengt vern vil kunne ha store konsekvenser for den langsiktige forvaltningen av villreinen.

Konklusjon

Selv om Norge ikke er medlem av EU og vern og forvaltning av områder, flora og fauna ikke er en del av EØS- avtalens saklige virkeområde, ser vi med bekymring på utviklingen i EU og eventuelle indirekte føringer dette kan gi for Norge. Norge har tidligere gitt innspill til EUs Biodiversitetsstrategi (for perioden 2010-2020), vi forventer at Norge også i denne omgang vil gi innspill til implementeringen av Biodiversitetsstrategien. Videre anmoder vi om at departementet legger til grunn at vi skal kunne videreføre våre gode tradisjoner med et høstingsbasert friluftsliv også i våre verneområder i prosessen med en global avtale om natur. Her mener vi det er viktig at departementet er tydelig på hvilke konsekvenser føringer om forbud mot jakt og fiske i områder med strengt vern vil ha både for mulighetene til å drive et høstingsbasert friluftsliv, arbeidet med å verne nye naturområder og muligheten for å forvalte arter Norge har et spesielt ansvar for.

Med hilsen

Eldar Berli
generalsekretær
NJFF

Sigrid Hjørnegård
generalsekretær
Norges Bondelag

Per Skorge
adm.dir.
Norges Skogeierforbund

Kopiliste:
Landbruks- og matdepartementet